

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A horvát választások.

Mig a t. Házban az ugynevezett „magyar“ ellenzék viaskodik, hogy megmentse a hazát, a Házat, meg a szólásszabadságot, melyek közül egyik sincsen veszélyben, addig méltó fegyvertársa, szövetségese, a horvát koalíció lent Horvátországban küzd, vív, harcol, csatáz, háboruszkodik — maga ellen. Ez a hét a horvát politika nagyhete. Február huszonhetedikén és huszonnyolcadikán lesznek a tartománygyűlési képviselőválasztások.

Ez a hét dönti el, van-e komolyság a horvát politika vezetőiben, politikailag érett-e a horvát nép és ez a hét dönti el, lehet-e egyáltalán a horvátokkal simán, békés eszközökkel, jóságos indulattal elbánni. Ez a hét dönti el, nincs-e ezer ok arra, hogy energikusabb eszközökkel, ha kell, ha másképpen nem lehet, ha ők minden áron ezt akarják, erőszakos eszközökkel teremtsünk rendet a lázadó országban.

A jelek kedvezőtlenek. A hírek, melyeket Zágrábról kapunk, s amelyekkel Rauch Pál báró bán a kormányának kedveskedett, éppen nem kellemesek, semmi jóval nem biztatnak, sőt ezekután okunk van a legsötétebb pesszimizmusra. A horvátországi közélet fel van dülva, a vad gyűlölség izzó lángja lobog mindenfelé, a terrorizált, felbujtott nép egész ellenséges magatartást tanúsít velünk szemben s mindenütt az elszakadást emlegetik. Ez a jelszó, ez a program, melylyel a horvát koalíció a választási küzdelembe belement.

Azt, hogy a mostani választási kampány a magyar báni kormánynak többséget szerezzen, sem egyetlen magyar politikus, sem pedig Rauch bán nem várta, nem remélte. Jól tudjuk, hogy a legjobb esetben a kormány 10—15 főből álló kisebbségre számíthatott, amelylyel aztán egy hódító, meggyőző, békét teremtő akciót indítani lehetséges. Azt is reméltük s abban is bizakodtunk, hogy a horvát nép feleszmél, tudatára jön annak, hogy ostobául cselekszik, ha ellentünk fordul, mert maga alatt vágja el a fát — s így kijózanodva komolyabb, érettebb, józanabb, mi több, intelligensebb többséget küld fel Zágrábra, akikkel aztán a kormány szóba állhat, akikkel inkább meggyőzhető, akikkel aztán állandó békét, sőt talán tartós barátságot is lehet kötni.

Sajnos, erre alig van kilátás. A jelek arra engednek következtetni, hogy az előbbi tulzól, elvakult, vad elemek kerülnek újból diadalra s a tartománygyűlés aztán újból a régi obstruktorokat küldi fel Pestre, a magyar országgyűlés képviselőházába. Ezek aztán a győzelem következtében elbizakodottabbak, sőt elvakultabbak lesznek, mint voltak azelőtt.

Ez a szándékos izgatás, bujtogatás, lázítás jogot ad, sőt kötelességévé teszi a kormánynak azt, hogy most már a magyar állam szuverénitása érdekében a legnagyobb eréllyel, a legkiméletlenebb szigorral lépjen fel a lázadókkal szemben. Ha a választás a magyar nemzet ellenségeit juttatja győzelemhez, akkor Rauch Pál báró bán ne engedményeket, vívmányokat és egyéb politikai csemegéket vigyen a horvátoknak; hanem katonát, csendőrt, szuronyt és fegyvert. Es ha nekik csak ez kell, helyezze ostromállapotba Horvátországot s aki a magyar nemzet állami egysége ellen csak pisszenti mer, azzal bánjon el úgy, ahogy az ellenséggel, ahogy a lázadóval szokás: ami imponáló, hatékony.

Legyen vége a limonádé politikának! Eddig a bán politikája csak abban merült ki, hogy katonai, kulturális, közgazdasági közszervezési, s más eredményekkel kecsgettette a horvátokat, akik azoktól vérszemet kaptak s most már még többet követelnek. Hogy kívánhatjuk, hogy a külföld respektálja állami tekintélyünket, ha ide benn nem tudunk imponálni, az ország lázadóival szemben kellő eréllyel elbánni? . . .

A harcot nem mi kezdtük, tehát nekünk kell befejeznünk, az erősebb, a hatalmasabb s a műveltebb félnek. A harcra semmi ok nem volt, az tehát lázadás s azt elnyomni kell, ha az állam szuverénitását gyengíteni nem akarjuk. A becézó, kényeztető politikának pedig végét kell vetni, ugyanis az volt a hiba, hogy folyton kedveztünk a horvátoknak, akik most már egyetlen félnek tartják magukat velünk s paritásról, meg tudom is én mi minden örültségről álmodoznak. Horvátország hódított tartomány, örüljön, hogy a magyar nemzet lovagiasága oly széles autonómiát, oly igazán ideális szabadságot biztosított törvényeiben számára. Vajjon Ausztria, amelynek karjaiba, ölébe oly igen

kiváncokoznak, adna-e nekik ilyen határtalanul kedvező politikai helyzetet?

A horvátok nyelvét nem bántotta senki, de a magyar királyi államvasutak nyelvének még Horvátország területén is magyarnak kell lennie, akárhogy lázonganak a horvátok s az is marad, ha még úgy lármáznak is. Elvégre a türelemnek is van határa. Legyen vége a limonádé politikának! Energikusabbrendszabályokat kérünk, követelünk!

A megfellebbezett zentai

polgármesterválasztás.

A Zentán megejtett polgármester választás ellen a következő felebbezést adták be a város tanácsához:

Tekintetes Városi Tanács.

Zenta rendezett tanácsu városnál a megüresedett polgármesteri állás 1908. évi február hó 7-én tartott tisztújító széken törvényellenes módon töltetvén be, ellene felebbezek az alábbi indokolással.

A közel két éven át betöltetlenül álló polgármesteri állásra 8. pályázat érkezett be, egynek kivételével mindannyi kellő kvalifikációval bíró.

Az 1886. évi XXII. t. cz. 74. §-a világosan meghatározza a rendezett tanácsu városok polgármestereinek jogi minőségét az 1883. évi I. t. cz. 5. §. VIII. pontja alapján.

A választási elnök, a vármegye alispánja a törvény őre lévén, úgy alakítja meg és látja el kellő utasítással a kijelölő bizottságot, hogy az a törvény szigorú betartása szerint járjon el; törvénytörtést a kijelölés alkalmával el ne kövessen, ha pedig azt látja, hogy nem a közérdek, hanem a személyes befolyás egyéni érdekei vezetnek a bizottság tagjait a kijelölésben, amit a jelen esetben az usolsó pandur is észrevehetett, oszlassa fel a jelölő bizottságot és alakítsa meg egy újabbat a törvény intenciói iránt több érzékkel és tudással bíró tagokból.

De itt mi történt!?

A majdnem két éven át húzóó ideiglenesen betöltött polgármesteri székre pályázatot hirdetett az alispán. Az a klik, mely a polgármester személyének árnyékában is szeret a hatalom tüze mellett melegedni, nem tudott az első választás határidejére többséget tömöríteni, ellene szóltak a választás megejtésének és provokáltak egy olyan városi közgyűlési határozatot — a közigazgatás egyszerűsítésének nagyobb dicsőségére — melyben kimondták, hogy a pályázók egyike sem alkalmas Zenta város vezetésére, az alispán új pályázatot írjon ki, majd azokból választanak polgármestert. Megtörtént. Az alispán megfoghatatlan okokból új pályázatot íratott ki hosszú határidőre; azonban új pályázó a már beérkezettek kivül nem jelentkezett. Az állás betöltését pedig a vármegye minden elasztikus türelme mellett sem tolhatta ki egy meszebb jövőbe, mert a fejtelenség, a város közigazgatásában lábra kapott korrupció már tűrhetelenné kezdett válni!

Sérelmes és a törvény kijátszását statuáló eljárás a kijelölőbizottságnak az a határozata, hogy a nyolc pályázó közül kijelölési első helyre épp azt a pályázót, akinek a polgármesteri állásra a hivatkozott törvény kívánta minősítése nincs, noha már 15 éven át mindig igéri annak megszerzését.

Sérelmes ezenkívül a kijelölő bizottság azon ténye is, hogy az első helyen kijelölt mellé a pályázók közül két oly fiatal, alig két éves ügyvédi diplomával bíró — csak most ide ügypedett — azonban nem komoly pályázó ügyvédet jelölt, akiről mindenki megvolt győződve, hogy kollégialis szíveséget gyakoroltak a megválasztott polgármester érdekében.

De a legnagyobb sérelem abban domborodik ki, hogy az alispán, a kijelölő bizottság elnöke, a törvénybiztosította szabadválasztást elzárta a város képviselő testülete előtt az által, hogy elnöki jogánál fogva elfogadta a hármast jelölést azok személyében, akiről tudta, hogy az első helyre jelölt Szárics Géza minősítéssel nem bír, a másik két jelölt dr. Solti Adám és dr. Salamon Imre pedig nem komoly pályázó, csak felhasználható Strohmannok, a helyett, hogy a választási elnök megkövetelte volna különösen az általa kinevezett két bizottsági tagtól, hogy a törvényt betartsák és jelöljenek a 8. pályázó közül legalább még kettőt, a kikre, ha szavazattöbbség esik, a választás törvényes jellege sérelmet nem szenved.

Szabad államban szabad polgárnak szeretjük magunkat tartani. Az állampolgárok szabadválasztása a községi törvényben biztosítva van, amde ha a törvény öre az alispán így értelmezi, vagy oktroálja a joggyakorlatot a képviselőkkel szemben, mint a jelenlegi polgármester választásnál megtörtént, akkor felemelt fővel kérdezhetem, meddig várakozunk még a nagyreményekre jogosított magas kormány tisztogató kezére, hogy a periferiákon se kerülje ki figyelmét a nálunk még darabant színben meg-meg nyilatkozó törvénytíprás megfojtásában.

Az előadottak alapján kérem a város tekintetes tanácsát, ezen felebbezésemet a vonatkozó iratok kapcsán Bács-Bodrogh vármegye tekintetes törvényhatóságához felterjeszteni, hol is kérem, hogy Zentán 1908. február 7-én törvénytelenül megejtett polgármester választást megsemmisíteni és új választást elrendelni méltóztatassék.

Tisztelettel

Boromisza János,

gyakorló ügyvéd, nyug. polgármester, a Ferenc József lovagrend tulajdonosa zentai lakos.

Zsidó szemtelenség.

Tekintetes királyi ügyész ur

Szeged.

Szíves volt megneheztelni reánk, mert mi a zsidó fajt a maga valóságában mutatjuk be a közönségnek.

A jelekből ítélve, ezen szíveséget velünk szemben többször is tanusítani fogja, mert bizony a zsidó fajnak a magyarságra gyakorolt káros befolyását ismertetni fogjuk ezentul is. Ha egyikünket elítéltet, elfoglalja helyét a másik.

Mindezt azonban csak azért mondjuk el, tekintetes ügyész ur címére, a nyilvánosság előtt, hogy megkérdézhessük, mit szól a következő sorokhoz, melyeket szószerint közlünk le az Uj Lapból:

„Zsidó szemtelenség. Felháborító esetről ad hirt a D. H. A győri izraelita nőegylet álarcos bálát rendezett és ezt az alkalmat felhasználta a kereszténység és a katolikus vallás megsufolására. A felvonuló jelmezek között szenteket szerepeltettek és gunyoltak ki a Szálik és Rűfkék nagyobb mulattatására. Es hogy a zsidó „szellemesség“ se hiányozzék, kármelita ruhában, kármelita kalappal, megjelent valaki a táncolók között, kezében egy boros üveggel, karjára fűzte a szent rózsafüzér, amelynek végéről hiányzott a kereszt s helyette a mogendo-ved, a zsidó kettős háromszög alakú csillag ékeskedett. Es a katolikus vallásnak és

papjainak ezt a hitvány megsufolását szó nélkül tűrte a romlott lelkű közönség és a bál zsidó elnöksége. Próbálna meg valaki Magyarországon a zsidó kultuszt, a rabbikat ilyen módon kipellengérezni, a sok zsidó lap mindjárt neki rontana és az államügyész után kiabálna. De keresztény — az más. Ennyire jutottunk saját élheterlenségünk folytán! A hozzánk betolakodottak gunyt üznek a kereszténységből és nincs rendőr, nincs bíró, aki a gaztettet megtorolná és elvenné a kedvét az elvetemült kompániának az ilyen vakmerőségtől. Ezt is jó lesz megjegyezni nekünk.“

Ezen sorok leközlését és a tekintetes ügyész urhoz intézett kérdésünket senki sem tartja följelentésnek, mert ahol a merénylet megtörtént, az a hely nem tartozok a tekintetes ügyész ur illetékességi körébe.

Amde ezen sorok ismét csak azt bizonyítják, hogy a zsidót gyűlölet vezérli ellenünk minden tetteiben. Es ha ez ellen védekezünk, csak kötelességet teljesítünk, bármi képen nehezteljenek is ránk. Semmiféle neheztelés sem fog elnémitani, hogy magyar kötelességünket ne teljesítsük.

Országgyűlés. A mai ülésen is a házzsabayrevizió tárgyalását folytatták. Lengyel Zoltán a gyakori közjegyzői kinevezések, Nagy György a képviselők nevesítése dolgában intéz kérdést a kormányhoz.

Kilépés a függetlenségi pártból. Hoffmann Ottó országgyűlési képviselő ma Kossuth Ferenchez levelet intézett, melyben kijelenti, hogy a képviselőházban tárgyalás alatt lévő házzsabayrevizió indítványával szemben elfoglalt álláspontja arra készíti hogy a függetlenségi pártból kilépjen.

H I R E K.

Tájékoztató.

Február 29. A függetlenségi-kör második farsangi táncvigalma a Pest-szálloda összes termeiben.

Március 1. A kath. legényegylet táncvigalma, a kath. legényegylet dísztermében.

Március 1. Takács Téli felolvasása, a kath. legényegyletben d. u. 4 órakor, a kath. sajtórol.

Március 1. A Szent-István temetőkezési egyet közgyűlése a Hungária nagyszobában d. e. 10 órakor.

Március 2. A szabadkai műpártolók körének felolvasással egybekötött hangversenye a kath. legényegylet dísztermében. Utána táncvigalom.

Március 2. A szabadkai dalegyesület jelmezestélye a Pest-szálloda összes termeiben.

Március 3. Alarcos bál a Pest-szálloda összes termeiben.

Március 8. A katolikus népszövetség ismertetése a két katolikus körben délután.

— **Kitüntetés.** A király Erdélyi Gyulának, Baja város főjegyzőjének buzgó szolgálatai elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Kinevezések.** A magyar királyi igazságügyminiszter Kiszely János, Bolváry Lajos, dr. Bohuniczky Jenő, dr. Czeisz Lajos, dr. Szkieczák István és Kihut János szabadkai királyi törvényszéki, Neumer Aladár, Józsa Benedek szabadkai királyi járásbíró-sági, Pánczél István bácsalmási, dr. Tormásy Lambert topolyai, Kiss Pál Ferenc zentai, Belesztijin Sztanimir ujvidéki, Wandl Rudolf óbecsei királyi járásbíró-sági, Hajós Imre ujvidéki, Szögyényi Gyula szabadkai, Villy Mihály zombori, dr. Berényi Antal, dr. Dékány Zoltán zombori, Farkas Lajos dr. Korény Scheck Vilmos, Soós Imre, Weliacha János ujvidéki királyi törvényszéki, Korponai János apatini, Hampel Endre kulai, Mifka Károly zsabylai és Uhlmann Kamilló titeli királyi járásbíró-sági aljegyzőket a X. fizetési osztályba sorozva bíró-sági jegyzőkké nevezte ki.

— **Mátyás napja.** Mokossay Mutyás, szabadka-rókusai esperes plébános, tegnap ünnepelte névnapját. Délben Bíró Károly polgármester, Janiga János dr., több városi

tisztviselő és törvényhatósági bizottsági tag volt vendége az ünnepeltnek, akit őszinte szívből fakadó szeretettel köszöntöttek föl. Az egész napon át fogadnia kellett az ismerősök és tisztelők szerencsekívánatait. Megemlékezhetünk talán még a következőkről is: Régebben azt tartották, hogy Mátyás napja fordulót jelent az időjárásban, mert ha ezen napon nincs jég, vagyis enyhe az idő, akkor még ezután kemény hidegek lesznek, ellenben ha Mátyás jeget talál, azaz hideg van e napon, megenyhül az időjárás. Ezért hívták a régiek jégtörő Mátyásnak. A gazdák még ma is tartják ezt a régi jóslást s várják, mit hoz Mátyás napja, amely a kalendárium szerint tegnap, kedden volt.

— **Vajda apát arany miséje.** Vajda Odön zirci apát a minap érte meg áldozó papságának ötvenedik évfordulóját az arany-mise husvét vasárnapján lesz Zirczen. Az ünnepélyre nagyban készül a cisztercita rend.

— **Jánossy Károly** pénzügyi segéd-titkár meghalt Zomborban ötvenhárom éves korában.

— **Uj gazdasági tudósító.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter Ujvidék város területére Balla Tibor ujvidéki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A műpártolók körének** hétfői estélye nagyon sikerültnek ígérkezik. A kör fáradhatatlan vezetősége a siker érdekében mindent elkövet. Az estély programja is biztosítéka a sikernek. A jegyeket kapkodják. Csak örülhetünk, hogy a műpártolók derék körének éveken át folytatott küzdelmeit végre a nagyon is kiérdemelt elismerésben kezdik részesíteni. A hétfői estély bizonyára megveti véglegesen alapját a kör fejlődésének. Az estély műsora a következő: 1) Fölolvasás: dr. Bólitcs József. 2) Gaál F.: Szerb fantásia. Zongorán játszá: Herczl Mariska zongoraművész és Moravcsik Sándor. 3) A falusi kislány Pesten. Magánjelent. Előadja: Kovács Margitka urhölgy. 4) Gaál F.: Kuruc dal és Lelkemet is elfogta a bubánat... Enekl: Moravcsik Sándor, zongorán kíséri Herczl Mariska urhölgy. 5) Kake-walk. Lejték: Mihálka Rózsika és Hubay Margitka. 6) Gaál F.: Nocturnó. Capriccio. Zongorán előadja Herczl Mariska. 7. A félnék. Humoros jelenet. Előadja: Ovári Emma, Deák Mariska és Szuvájcsics Károly. 8. Gaál F.: Románc. Enekl: Moravcsik Sándor, zongorán kíséri Herczl Mariska urhölgy.

— **A szabad liceumból.** Aczél Henrik festőművész pénteken délután fél 6 órakor a szabad liceumban (főgimnázium) tartandó előadásának részletes sorrendje a következő: Ruskin mint művész és szociológus. Ruskin iskolái, tanítványai működése. A krisztusi szent tanok ismertetése az angol munkás világban. A munkások nevelése. A művészetek általánosítása. A modern iparművészet az angoloknál, németeknél és belgáknál. A magyar iparművészet. Az építészet, festészet, szobrászat, lakásberendezés és ruházatkészítés divatja és fejlődése. Utozaink díszítése. Az érdekes és tanulságos felolvasásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Halálozás.** Kiss Antal folyó hó 26-án délelőtt 8 órakor súlyos betegség és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. A megboldogult hült teteme folyó hó 27-én délután 3 órakor fog beszenteltetni VI. kör. 507. számú gyász-házból a bajai sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni.

— **A szabadkai katolikus legényegyesület** saját pénztára javára 1908. év március elsején az egyesület dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este nyolc órakor. Belépti díj személyenként egy korona 60 fillér, három személyre négy korona. Este a pénztárnál személyjegy két korona, családjegy öt korona. Jegyek válthatók a rendező bizottság tagjainál és az egyesületben. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Pályázat.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság kétheti lejáratl pályázatot hirdet a hódtsági kir. adóhivatalnál üresedésben levő pénztárnoki állásra.

A Bácskai Hitelbank bukása.

Füredi Jakobot, a Bácskai Hitelbank letartóztatott igazgatóját átkísérték az ügyészség fogházába. Füredi a letartóztatás ellen előterjesztéssel élt.

Es hogyan referál Füredi urnak a fogházban történt egy napjáról egy zsidó lap: „Füredi sirt, az ártatlanságát hangoztatta. Azt mondta, hogy nem lett volna baj, ha a pénzkrisis be nem következne. Később megnyugodott, újságokat is olvasott.”

Mintha csak Husz Abraham akasztása akart volna megisméltolni.

A további vizsgálat.

Az igazgatósági tagok közül egyik másiknak közös üzlete volt Füredivel. A vizsgálat folyamán kiderült az is, hogy az igazgatóság és a felügyelő bizottság nem teljesítette feladatát úgy, amint azt a törvény meghatározza.

Ezen körülmények szükségessé teszik, hogy a bünvádi eljárást az igazgatóság és felügyelő bizottság ellen is megindítsák.

A nyomozás kiterjesztése, valamint Füredi Jákó előterjesztése fölött a holnapi vádtanács fog határozni.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

A bácsmadarasi tejszövetkezet.

A bácsmadarasi tejszövetkezet 1908. évi febr. hó 27-én tartja évi rendes közgyűlését.

Ezen alkalomból ismertetjük röviden a tejszövetkezet működését és működésének áldásos eredményét. 1907. évben beszállított tej: 1.803,748 liter. 1906. évi vajmaradvány: 16,25 klg. 1907. évi vajtermelés: 7695,50 klg. Összes vaj: 7711,75 klg. Ebből vidékre eladott vaj: 6935 klg. Helyben eladott vaj: 768,40 klg. 1907. évi vajmaradvány: 8,35 klg. 1907. év folyamán belépett: 19 tag, 47 üzletrésszel; kilépett: 40 tag, 74 üzletrésszel. Jelenleg van a tejszövetkezetnek: 121 tagja, 305 üzletrésszel.

A tejszövetkezet működésének kezdetétől vagyis 1901. évi március hó 23-tól 1907. évi december hó 31-ig. 1) Beszállított tej: 1.803,748 liter. 2) Termelt teavaj: 76.527,45 klg. 3) Vidékre eladott teavaj: 73,307 klg. 4) Helyben eladott teavaj: 3212,10 klg. 5) Vajmaradvány átvétel az 1908. évre: 8,35 klg.

I. Bevétel: 1) Vajpénz: 146,781 kor. 89 fill.; 2) Napi bevétel és turópénz: 42,208 kor. 27 fill.; 3) Üzemfentartási bevétel: 16,366 kor. 02 fill.; 4) Üzletrész törlesztés: 9831 kor.; 5) Beiratási díjak: 1662 kor. 48 fill.; 6) Tüzbiztosítás: 38 kor. 78 fill.; 7) Kamat jövedelem: 33 kor. 56 fill.; 8) Kauciók: 700 kor.; 9) Kölcsön felvétel: 4088 korona. Összes bevétel: 221,710 korona.

II. Kiadás: 1) Laképület, felszerelés és kamatok: 10,777 kor. 33 fill.; 2) Üzemfentartás: 22,532 kor. 74 fill.; 3) Tagok tejpénze: 182,392 kor. 62 fill.; 4) Vajpénz visszafizetés: 102 kor. 10 fill.; 5) Kölcsön visszafizetés: 4088 kor. 6) Kaució visszafizetés: 200 kor., összes kiadás: 219,492 kor. 79 fill.

1901. március 23-tól 1907. december 31-ig összes bevétel: 221,710 kor. 1901. március 23-tól 1907. december 31-ig összes kiadás: 219,492 kor. 79 fill. 1907. évi dec. 31-én pénztári maradvány: 2217 kor. 21 fill.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj. Ki mondja azt neked? Vegy egy üveg Illés-féle törvényesen védett **utifü kivonatot**, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmaka- csabb eseteknél is. Az Illés-féle **utikivonattól** három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában **Szabadkán**, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközölhetnek. 185-56

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Póru jár rendőr.** Horváth Ferenc s Szakács Antal, csantavéri lakosok, sógor-ságuk dacára nem a legjobb viszonyban éltek. Különösen utóbbi kereste az alkalmat a köteknésre. Mult évi augusztus 29-én a topolyai országúton levő Patócs féle kocsmában idogált Horváth Ferenc, mikor Szakács Antal jött Mélykúti János rendőr társaságában s barátságot szinelve elkezdett Horvással köteknődni. Horvát távozni igyekezett a kocsmából, de sógora többször megakadályozta. Mégis kijutottak valahogy az országútra, a hol Horváth Ferenc kocsija állott. Szakács újból akadékoskodni kezdett, sőt Horváth lovait kifogni iparkodott, ki hiába kérlette sógorát annál is inkább, mert ekkor már Mélykúti rendőr is a kocsinhoz jött. Horváth kérte Mélykútit és hivatkozott régi barátságukra, hogy ne bántsa, engedje haza, mert nincs otthon senki s kicsiny gyermeke sirni fog. Mind hiába való volt a kérés. Mélykúti elkezdett fenyegetőzni, s kijelentette, hogy ugyis megveri Horváthot akármit tesz is. Horváth erre elkezdett az országúton futni, Mélykúti utána, akit az előtte szaladó Horváth háromszor is felszólította arra, hogy hagyja abba az üldözést. A harmadik felszólítás után Horváth hirtelen hátra fordult s revolverét Mélykúti felé sőtötte, aki areán találva a földre bukott. Horváth pedig elment egyenesen a topolyai járásbíróshoz, feljelentette magát.

A kir. ügyészség szándékos emberölés kísérlete miatt indította meg a nyomozást Horváth ellen, kit ma vont felelősségre a szabadkai kir. törvényszék. Az elnök Szerdahelyi Sándor volt. Szavazó bírák dr. Salánky s dr. Domján. A vádhatóságot Pap Sándor ügyész képviselte, vádlottat dr. Veréb Gyula védte.

A kir. törvényszék elfogadva vádlott védekezését megállapította az önvédelmet s vádlottat a vád alól felmentette. Az ítélet ellen a kir. ügyész felebbezett.

KRÉCSI A. NÁNDOR

... könyvkereskedése.

Telefonszám 283.

Ifjúsági iratok, díszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötetekben készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és írószerekben.**

Egyben felhívom a n. ó. közönség szíves figyelmét **díszkönyvkötészetemre,** ahol a legmodernebb és legcsinosabb munkák készülnek legszolidabb árák mellett.

SZÍNHÁZ.

Folt a mely tisztít.

Echegarayt a modern drámairodalomban atyamesteri név illeti meg. Fenti drámában nemcsak kiváló scenikai tudását, de valóban művészi jellemfestési képességét is érvényre juttatja. Két nő küzd egymással. Az egyenes lelkű galambjóságú Matilde, s a képmutató, gonosz, rosszindulatu Enriqueta elbukik.

Azt az eszmét fejezi ki e darab, hogy a csuszó mászó, alázatos kétszínűség diadala csak ideig óráig tart. Egy darabig port hínített ugyan a vakon, vagy helyesebben könnyen hívő emberek szemébe, elámíthatja őket, de az egyenes, őszinte jellemmel rendelkező megaláztatása, hírnevének sárba-tiprása ellenére végtére is diadalt arat felette. Diadalt kell aratnia, mert az igazság mindig győzedelmeskedik.

A nagyszerű, de végtelenül nehéz darabot a szürke, hétköznapi előadásokénál sokkal magasabb nivóju előadásokban mutatta be drámai személyzetünk. Ugy az ősz-játék, mint az egyes jelenetek kitűnő sikerültek. A sikerből oroszlanrészt juttatunk Tóth Ilonának (Matilde) és Markovics Margitnak (Enriqueta), a két hatalmas női sze-

rep alakítójának. Mélyen átértett, gondosan áttanulmányozott szerepeiket megrázó erővel, lebilincselőleg játszották. Kiváló alakítás Könyves Jenő Fernandója, Déssi Don Lorenzója és Farkas Béla Don Justója. Reméljük, hogy az elsőrangú diszletezéssel színrehozott drámát igazgatóságunk még egyszer előadja.

Műsor:

Csütörtök: Gyurkovics leányok.
Péntek: Gül Baba (mér. helyarak.)
Szombat: Császár katonái először.
Vasárnap: d. u. Piros bugyelláris, este Császár katonái.

Folyó hó 28-án, pénteken este
színelőadás után
TOMBOLA
az Otthon kávéházban.

A nyereménytárgyak Deutsch Izidor kirakataiba lesznek kitéve.

A zenét Bodrics Miska kitűnő zenekara szolgáltatja.

Versendi Gyula,

309-2-1 az „Otthon” kávéház tulajonosa.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőrömezy Ernő.

63

Donna Micaela félelem s rettenés közt hallgatózott az ágyában, s igyekezett elhittetni magát, hogy álmodik csupán.

— Micsoda rémes éjszaka volt ez! — folytatta Donna Eliza, — ugyan mi tehette ily dühödté, eszeveszetté a népet? On ismeri Gaetanót, Cavaliere. Mindenesetre heves, önfejű gyermek, aki sokszor ragadtatta magát meggondolatlan tette. Azt azonban senki sem mondhatja róla, hogy fejtel ment a falnak, mert bizonyos önmérséklet mindig uralkodott benne. Ma éjjel mégis egyenest a katonák karjai közé futott. On is tudja, hogy felkelést akart támasztani a nép között. Csupán ezért tért újra vissza. Mikor aztán a puskaropogást hallja, s a kiáltás: „Eljen a socialismus!” — jut fülébe, magán kívül van egyszerre. — „Eljen a felkelés!” — kiáltja ő is, s az utcára rohan, hogy mellettük legyen. Tele tüdővel ordítja ide-oda: „Eljen a socialismus!” S akkor törnek feléje a katonák, egy egész sereg. Mert ezek ugyan Paterno felé vonultak már, de mikor azt a vad kiáltást hallották Diamante felől, visszafordultak hirtelen. S Gaetano vakon rohan feléjük, örömmármorában azt hiszi, hogy ezek is lázadók mind, azt hiszi, hogy menybeli angyalok, odaáll eléjük, s azok könnyűszerrel ejtik foglyul. Csakhogy a katonák már előbb elesípték az egész rablóbandát, a mint azok zsákmányukkal ki akartak osonni a városból, s most Gaetano is kezük közé közé került. Végigcirkálták a várost, de ott egyszerre lecsendesedett minden; mielőtt tovább masiroztak volna, ítéletet tartottak a foglyok fölött. Gaetano is odakerült a vádlottak közé, mert állítólag ő is fosztogatott, s több asszonyt ölt meg. Hát nem eszeveszett népség az ilyen, Cavaliere?”

Donna Micaela nem bírta kivenni, mit felelt rá atyja. Oh! ő maga is száz meg száz kérdéssel tudott volna előhozakodni, de most olyan volt, mint a vilámlótt, moccan sem birt. Nem fért a fejébe a gondolat, hogy Gaetanót kivégezték.

— Ugyan mi jutott eszükbe, hogy husz évi fegyházza itélték? — pattogott Donna Eliza, — talán azt hiszik a jámborok, hogy kibírja addig, vagy túléli ezt a hosszú időt az, aki szereti őt? Cavaliere! ő az én számomra halott már, épen úgy, mint Giannita.

Donna Micaela úgy érezte magát, mint akit kurta vasbilincs szorít helyére vissza. Ez az érzés borzasztóbb volt annál is, mintha kalodába ültették volna, vagy végigseprűzték volna a városban.

(Folyt. köv.)

Felhívás.

Az 1907. évi XIX. t.-c. által felosztatott **szabadkai kerületi betegsegélyező pénztár** felszámoló bizottságának határozata folytán felhívom mindazokat, kiknek a nevezett pénztárral szemben valamelyes követeléseik állanak fenn (tagjárulék visszatérítés, táppénz, orvosi, gyógytári költségek, lakbér, fizetési hátralék, kórházi ápolási költségek stb.), hogy ezen követeléseiket alulírottán legkésőbb **1908. évi március hó 14-ig bezárólag** annál is inkább jelentsék be, mert az elkészített bejelentések figyelembe vétetni nem fognak s a később bejelentett követelések a felszámolási bizottság által még az esetben sem fognak kiegyenlítettetni, ha a felszámolás tényleges vagyonmaradvánnyal záródnék és a követelés minden kétséget kizárólag jogosnak mutatkoznék is.

A fenti határidőn belül a követelések akár írásban, akár szóbelileg bejelentendők, mindkét esetben azonban lehetőleg okmányszerűleg igazolandók. Ez esetben is azonban csakis a felszámolási bizottság által megejtendő felülvizsgálat után fizettetnek ki.

Kelt Szabadkán, 1908. évi február hó 15-én.

Dr. Krizse József

rendőrkapitány,

292-3-3

a felszámoló bizottság elnöke.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

íratni,

fuarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az **Általános Forgalmi és**

Hiteltudósító intézet

törvényszékiileg bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: **Malusev Sándor.**) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás

a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás

mellett eszközöltetik. 92-155

Hirdetmény.

ALFÖLDI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ezennel közhirre teszi, hogy

folyó 1908. évi

március hó 1-5-ö napjától

az állandó betétek után

5 (öt)

százalék kamatot,

az átmeneti betétek után

négy és fél (4 1/2)

százalék kamatot

fizet.

297-2-2

Kelt Szabadkán, 1908. évi február hó 21-én.

Az igazgatóság.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen túl is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

195-40

papi és polgári szabó.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegetős, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, színtűgy. felöltőszövetet, turistalövedé, selvénykamagot stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Örülési választék.

Mintahü. figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkálya készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kviteli és vámgőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.